

THE IMPORTANCE OF COMMUNICATION SKILLS IN PRESCHOOL TEACHERS

Ayşenur TOPTAN UZUNÇARŞILI* Ülkü Büşra ÜLKÜ AKIN Nurten MOLLAOĞLU*****

*Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü, Anadolu Üniversitesi, İktisat Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, MEB Ana Okulu Müdürü, tuzuncarsili@hotmail.com,

**Çukurova Üniversitesi, Okul Öncesi Eğitimi Tezli Yüksek Lisans Mezunu, MEB Okul Öncesi Öğretmeni, Okul Müdürü, busraulku@gmail.com

***Yüksek Pedagoji Enstitüsü-Yurt Dışı Üniversiteler Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Mezunu, MEB Okul Öncesi Öğretmeni, Okul Müdürü, n.mollaoglu@hotmail.com

Received Date: 12.09.2022

Revised Date: 19.10.2022

Accepted Date:01.11.2022

Copyright © 2022 Ayşenur TOPTAN UZUNÇARŞILI, Ülkü Büşra ÜLKÜ AKIN, Nurten MOLLAOĞLU. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

ABSTRACT

It is obvious that communication plays a very important role in the lives of individuals. It not only facilitates the process of sharing information and knowledge, but also contributes to the development of relationships between individuals. Therefore, the importance of communication should not be underestimated. The people around children are vital determinants of their social development, as children learn a great deal about the world simply by modelling and observing other individuals. The preschool teacher can be considered as one of the adults in the microsystem of children, which encompasses the relationships between children and the individuals in their immediate environment. Therefore, preschool teachers have an important role in the development and shaping of future generations. However, establishing a strong relationship between the child and the teacher plays an important role not only in children's education but also in their academic, behavioral, individual and social development. Positive relationships are based on sensitive interactions between teacher and child, especially verbal interactions. Basically, preschool teachers need to have adequate communication skills in order to establish positive relationships with children. A teacher with good communication skills always makes things clearer and easier. Good communication skills of the teacher are essential for the professional life and academic success of the students. In the classroom, the teacher usually gives instructions to the students verbally. A teacher with poor communication skills can lead to failure in children's learning and academic achievement. While children need to understand what is right and what is wrong, this depends entirely on the teacher's communication skills in the classroom. Effective communication is a really important aspect for a teacher in interacting with students in the classroom, in classroom management and in the transmission of education. The teacher has the obligation to teach children with different approaches to thinking. In order to teach in line with children's capacities and abilities, a teacher needs to adopt communication skills that will motivate children in their learning process. In addition to the teacher-child relationship, positive communication between the teacher and the family has a positive effect on the family's participation in the child's education process and supports the child to establish a more positive relationship between school and home.

Keywords: Communication, Communication Skills, Preschool Teacher

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNDE İLETİŞİM BECERİLERİNİN ÖNEMİ

ÖZET

İletişimin bireylerin yaşamında çok önemli bir rol oynadığı aşikardır. Yalnızca enformasyon ve bilgi paylaşımında sürecinin kolaylaştırılmasının yanında, bununla birlikte bireylerin ilişkiler geliştirmesine de katkı sağlamaktadır. Bundan dolayı iletişimin önemi küçümsenmemelidir. Çocukların çevresinde bulunan kişiler, çocuğun sosyal gelişiminin hayati belirleyicileridir zira çocuklar yalnızca diğer bireyleri model olarak ve gözlemleyerek dahi dünya hakkında pek çok husus öğrenirler. Okul öncesi öğretmeni, çocuklar ile yakın çevresinde yer alan bireyler arasında ilişkileri kapsayan çocukların mikrosistemindeki yetişkinler arasında gösterilebilir. Bundan dolayı okul

öncesi öğretmenler gelecek nesillerin gelişimi ve şekillenmesinde, önemli büyük bir role sahiptir. Ne var ki çocuk ile öğretmen arasında güçlü bir ilişki kurulması, çocukların eğitiminde olduğu kadar akademik, davranışsal, bireysel ve sosyal gelişiminde de önemli rol oynamaktadır. Olumlu ilişkiler, öğretmen ve çocuk arasındaki hassas etkileşimlere, özellikle de sözel etkileşimlere dayanır. Temelde okul öncesi öğretmenlerinin çocuklarla olumlu ilişkiler kurması, yeter düzeyde iletişim becerilerine haiz olmasını gerektirmektedir. İyi iletişime sahip öğretmen her zaman işleri daha anlaşılır ve kolay duruma getirir. Öğretmenin iyi iletişim becerileri, öğrencilerin mesleki yaşam ve akademik başarısı adına esas ihtiyaçtır. Öğretmen sınıfta öğrencilere genellikle sözlü olarak yönergeler iletir. Zayıf iletişim becerilerine sahip öğretmen, çocukların öğrenme ve akademik başarılarında başarısızlığa yol açabilir. Çocukların neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlaması gerekirken, bu tamamen öğretmenin sınıfta benimsediği iletişim becerilerine bağlıdır. Etkili iletişim, sınıftaki öğrencilerle etkileşimde, sınıf yönetiminde ve eğitimin aktarılmasında bir öğretmen için gerçekten önemli bir husustur. Öğretmenin, değişik düşünme yaklaşımları taşıyan çocuklara da öğretmek zorunluluğu vardır. Çocukların kapasite ve yetenekleri doğrultusunda öğretmek için bir öğretmenin çocukları öğrenme süreçlerine motive edecek iletişim becerilerini benimsemesi gerekir. Öğretmen-çocuk ilişkisine ilaveten, öğretmen ve aile arasındaki iletişimin de pozitif olması, gerek ailenin çocuğun eğitim sürecine katılmasına pozitif açıdan etki etmekte gerekse çocuğun okul ve ev arasında daha pozitif ilişki kurmasını desteklemektedir.

Anahtar Kelimeler: İletişim, İletişim Becerisi, Okul Öncesi Öğretmen

1. GİRİŞ

Öğrenme yoluyla bir eğitim süreci, çocukların öğrenmesini teşvik etmede önemlidir. Bu öğrenme faaliyeti, öğretmenler ve çocuklar arasında aktif etkileşimler sağlar. Bu durumda öğretmen, çocukların öğrenmesinde önemli bir rol oynar. Dolayısıyla çocukların eğitiminin başarısı öğretmenlerin profesyonelliğini gerektirmektedir. Önceki çalışmalar, öğretmen performansı ve özelliklerinin öğrencilerin olumlu başarılarına önemli ölçüde katkıda bulunduğunu açıklamıştır (Wenglinsky, 2002). Erken çocukluk eğitiminde, sorumlu ve profesyonel hizmet talebi çok önemlidir. Okulda merkezi bir role sahip olan öğretmenlerin pedagojik, mesleki, kişilik ve sosyal normları içeren bir dizi eğitim standardını yerine getirmeleri gerekmektedir. Bu standartlar Türkiye’de öğretmenlerin kalite eşliğini göstermektedir. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayınlanan 2017 tarihli Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri Yönetmeliği, öğretmenlerin nitelik ve yeterliliklerine ilişkin beklentileri açıkça düzenlemektedir. Bu yönetmelik aynı zamanda öğretim becerilerini kaliteli bir eğitime ulaşımda ayrılmaz faktörlerden biri olarak görmektedir. Bunun yanında Öğretmen Strateji Belgesi 2017-2023 oluşturulmuştur.

Öğretme becerilerinin önemine binaen, bu becerilerin geliştirilmesine yardımcı olabilecek programların düzenlenmesi gerekmektedir. Öğretmenlerin bilgi ve becerilerinin yanı sıra çocukların kendilerine özgü gelişimsel özelliklerine uygun eğitim verme konusundaki kapsamlı anlayışlarının, onların optimum büyüme ve gelişimlerini destekleyebileceği savunulmaktadır. Bu nedenle öğretmenlerin hem akademik hem de yeterlilik yeterliliklerini içeren niteliklere sahip olmaları gerekmektedir. Öğretmenlerin yeterlilikleri pedagojik, kişilik, mesleki ve sosyal yeterlilikleri içerir. Akademik yeterlilik ise belirli eğitim seviyelerine dayanmaktadır. Erken çocukluk döneminde hizmet içi ve hizmet öncesi öğretmenlerin öğretim becerileri çeşitlilik göstermektedir. Bazı çalışmalar, öğretim becerilerinin değerlendirilmesinde teknoloji kullanımını araştırmıştır. Bu çalışma, öğretim becerilerinin gelişiminin teknoloji tabanlı bir değerlendirme aracı aracılığıyla izlenebileceğini göstermiştir (Yuliani ve Utami, 2015). Okul öncesi öğretmenleri için etkili iletişimi temel alan bir becerilerin geliştirilmesi, hizmet içi ve hizmet öncesi öğretmenlere öğretim becerileri ve faaliyetleriyle ilgili olası kısıtlamalarla başa çıkma konusunda geniş bir fırsat yelpazesi sunmaktadır. Etkili İletişim'in öğretmenleri çocuklarla etkili bir iletişim kurmaları konusunda destekleyeceği düşünülmektedir. Öğretmenler, çocukları anlayarak onların optimum başarılarını artırmalarına yardımcı olabilirler. İletişim becerilerinin geliştirilmesi, öğretmenlerin pedagojik yeterliliklerini ve öğrenme kalitesini artırmanın yanı sıra erken çocukluk eğitiminde geleneksel

paradigmadan uzaklaşarak alternatif bir paradigma sunmak için gereklidir (Nurani ve Utami, 2017).

Eğitim sistemlerinde temel amaç; “topluma faydalı, toplumsal değerleri gözeten, etkili iletişim becerilerini edinmiş, değişime uyum sağlayabilen, öğrenme kaynaklarına erişme ve bunlardan etkin bir şekilde yararlanma becerilerini kazanmış, bilgi iletişim teknolojilerini verimli kullanabilen, kendisiyle ve toplumla barışık, inisiyatif alan, araştıran, sorgulayan ve eleştirel düşünme becerilerine sahip özgür bireyler yetiştirebilmektir. Bu niteliklere sahip bireylerden oluşacak bir toplumun inşasında en önemli görev ise öğretmenlere düşmektedir. Öğretmenlik mesleği yalnızca alan bilgisinin kullanıldığı ve teorik sınırlar içinde sürdürülen bir meslek değildir. Öğretmenlerin belli değerlere sahip olma yanında öğretecekleri alana dair pedagojik alan yeterlikleri ile iletişim ve sınıf yönetimi gibi genel pedagojik yeterliklere de sahip olması gerekir.” (MEB, 2017).

Erken çocukluk yıllarında, duyarlı aileler ve öğretmenler çocukların iletişim becerilerinin zengin bir şekilde teşvik edilmesi için kritik öneme sahiptir. Uygun uyarım çocukların tüm gelişim alanlarına yardımcı olur. Tersine, sınırlı uyarım bir çocuğun gelişimini önemli ölçüde engelleyebilir. Öğretmen çocuk ilişkisi yanında, öğretmen ve aile arası iletişimlerin de olumlu olması, gerek ailelerin çocukların eğitim sürecine katılmalarına pozitif açıdan etki etmekte gerekse çocukların okul ve ev arasında daha pozitif ilişki kurmasını desteklemektedir. 2017 tarihi itibarıyla güncellenmiş olan “Okul Öncesi Öğretmeni Özel Alan Yeterlikleri” incelendiği zaman, okul öncesi öğretmenlerinin çocuk gelişim gereksinimleri bilmesine ilave olarak gerek çocuklar gerekse ailelerle iş birliği ve iletişimde olmaları gerektiği ortaya koyulmuştur (Atış-Akyol vd., 2021).

Yukarıda ifade edilen bilgiler doğrultusunda, okul öncesi öğretmenlerin çocuk ve aileler ile geliştireceği ilişki ve kuracağı iletişim için iletişim becerilerine haiz olması gerektiği ifade edilebilir. Söz konusu mesleki ve kişisel beceriler içinde en önemlileri arasında öğretmenin kişisel iletişim becerisi gelmektedir. Çocuk, aile ve okul arasındaki köprü vazifesi olan öğretmenin iletişim becerisinin öneminin bilimsel yöntemler çerçevesinde ortaya koyulması gerek literatüre gerekse öğretmen yetiştirme ve hizmet içi eğitim programlarına katkı sağlayacağından dolayı oldukça önem arz etmektedir.

Bu kapsamda bu çalışmada okul öncesi öğretmenlerinde iletişim becerilerinin önemi ele alınmaktadır. Giriş bölümü sonrasında, makale şu bölümlere ayrılmıştır. İlk olarak iletişim, iletişim süreci ve temel öğeleri, iletişim becerisi, temel iletişim becerileri, öğretmen ve iletişim becerilerini kullanma konuları incelenecektir. Sonrasında sınıf içi iletişim, sınıf içi iletişim süreci, iletişim engelleri, sınıf içi iletişimi etkileyen faktörler, etkili iletişim kavramı ve anaokullarında iletişim becerilerinin önemi üzerinde durulacaktır. Bu araştırmanın akademisyen, ebeveynler ve gelecekte yapılması muhtemel araştırmalar için faydalı olabileceği düşünülmektedir.

2. İLETİŞİM KAVRAMINA GENEL BAKIŞ

Dilbilimciler, iletişimi tanımlamaya, hedeflerini belirlemeye, modeller sunmaya ve sürecini açıklamaya çalışmışlardır. Ancak bu araştırmaların sonuçları incelendiğinde, iletişimin karmaşık doğasının bir sonucu olarak kabul edilebilecek bu terimler hakkında farklı görüşler olduğu görülmektedir. Genel olarak iletişim, "fikirlerin, bilgilerin ve mesajların belirli bir zaman ve mekânda başkalarıyla paylaşılması süreci" olarak tanımlanabilir (Tuncay, 2003). Ancak bu paylaşım süreci o kadar karmaşıktır ki çeşitli faktörler tarafından belirlenir. Bu karmaşıklık iletişimin doğasından kaynaklanmaktadır çünkü iletişim sadece doğal, biyolojik ve sembolik olarak yapılandırılmış yönleri değil aynı zamanda alıcı tarafından manipülasyonun yapıldığı geri bildirim sürecini de içermektedir (Buck ve VanLear 2002).

İletişimin geri bildirim yönünün bir sonucu da alıcıları iletişim sürecinde pasif aktörler olarak görmenin akıllıca olmadığıdır. Aksine, alıcılar, gönderici tarafından gönderilen mesajı

kendi inançları, tutumları, yaşları ve cinsiyetleri vb. ile ilişkili olarak manipüle ederek iletişim sürecinde önemli bir rol oynarlar. Bu manipülasyon, gönderici tarafından gönderilen mesaj ile alıcı tarafından manipüle edilen mesaj arasındaki iletişimin etkinliğini belirler. Başka bir deyişle, alıcının iletişimdeki rolünü dikkate almak çok önemlidir. İletişimin temel amacı olan göndericinin alıcı tarafından kabul edilme niyeti söz konusu olduğunda, hem göndericinin hem de alıcının özelliklerinin bu amacın gerçekleştirilmesinde önemli bir rol oynadığı açıktır. Gönderici bir mesaj gönderir ve bu mesajı gönderme şekli, mesajın alıcı tarafından anlaşılmasını belirler. Çünkü bir mesajın algılanması çevre, geçmiş deneyimler ve hem gönderici hem de alıcının tutumları gibi çeşitli faktörlerden etkilenir. Başka bir deyişle, Chastain'in (1980; Aktaran: Uztosun, 2008) görüşlerine göre alıcı, gönderici tarafından gönderilen mesajı kendi kişisel özellikleri, geçmiş deneyimleri, göndericiye karşı tutumları vb. çerçevesinde yeniden yaratır. Dolayısıyla gönderici, mesajının alıcı tarafından doğru anlaşılıp anlaşılmadığını görmek için alıcıdan geri bildirim almaya çalışır (Buck ve VanLear 2002). Burada amaç, alıcının yeniden yaratımının göndericinin niyetiyle ilgili olup olmadığını görmektir. Bunu yaparken, hem gönderici hem de alıcı, iletişim akışının uygunluğunu kontrol etmek için sorular sormak, muhatabın jestlerini veya beden dilini gözlemlemek gibi "iletişim stratejileri" olarak adlandırılan farklı teknikler kullanır (Cook, 2001).

Birbirleriyle yakından ilişkili olmalarına rağmen, sözlü ve sözsüz iletişim farklı özelliklere sahiptir. Sözlü iletişim kelimeleri kullanmakla ilgiliyken, sözsüz iletişim hem gönderici hem de alıcı tarafından gerçekleştirilen çeşitli davranışları içerir. Buck ve Van Lear'a (2002) göre, sözlü iletişim [konuşmacı tarafından kullanılan dille ilgili olan] üretici dönüşümsel kuralları içerir. Öte yandan, sözsüz iletişim dilin kurallarının ötesindedir ve hem gönderici hem de alıcı tarafından kullanılan sözlü eylemlerin kolaylaştırıcısı olarak işlev görür. Sözsüz iletişim ya da "kelimeler olmadan iletişim kurmak" Kellerman (1992; Aktaran: Miller, 2005) tarafından muhatapla her iki hareket, baş sallama, el-kol hareketleri, yüz ifadeleri, göz bakışı, duruş ve kişiler arası mesafe yoluyla iletişim kurmak olarak tanımlanmıştır. Sözsüz iletişimin iletişim sürecindeki rolünü araştırmak için Darn (2005), Keidar (2005) ve Miller gibi birçok araştırma yapılmıştır. Bu çalışmaların sonuçları, iletişimin amacına ulaşması açısından sözsüz iletişimin sözlü iletişime göre daha belirleyici olduğunu göstermektedir. Miller, istatistiksel analizine dayanarak, bazı uzmanların bir mesajın yüzde yedisinin kelimeler kullanılarak gönderilirken, yüzde doksan üçünün yüz ifadesi ve ses tonlaması gibi beden dili aracılığıyla gönderildiği iddiasını desteklemektedir. Bu tür argümanlar, sözsüz iletişimin iletişim sürecindeki hayati rolüne işaret etmektedir. Sözsüz iletişim genellikle sözlü iletişimin kolaylaştırıcısı olarak kabul edilir. Keidar'a göre bu kolaylaştırma, sözsüz iletişimin konuşmacıların duygularının göstergesi olmasından kaynaklanmaktadır. Keidar (2005) bu fikri "bedenin her hareketinin insanın ruhunun işleyişini ortaya koyan duygusal ve kavramsal bir önemi vardır" diyerek desteklemektedir. Buna ek olarak, şunu da ileri sürer: "Davranışsal hareketler, özgüven ya da eksikliği, kararlılık ya da tereddüt, yüksek ya da düşük öz saygı, yakınlık ya da yabancılaşma, empati ya da antipati, zihinsel çeviklik ya da durgunluk, mutluluk ya da üzüntü, katılım ya da kopukluk, takdir ya da alay gibi bir dizi özelliği ifade eder ve bunlara ihanet eder" (Keidar, 2005).

Başka bir deyişle, sözsüz iletişim kişinin duygularının somut bir sonucu olarak kabul edildiğinden, sözsüz iletişim yoluyla kişinin muhatabına karşı olumlu ya da olumsuz bir izlenim yaratabileceği açıktır. Aynı durum sınıf içi iletişim için de geçerlidir. Bir öğretmen sözlü iletişimi ne kadar etkili kullanırsa kullansın, bunu beden diliyle destekleyemiyorsa hiçbir değeri olmayacaktır. Keidar, sınıf ortamını bir öğretmenin oynayabileceği bir sahne olarak görür ve beden dilinin etkinliği sonucunda öğrenciler üzerinde güçlü ya da zayıf izlenimler yaratabilir. Ona göre bir öğretmen beden dili aracılığıyla öğrencilerin ilgisini çekebilir ya da ilgilerini kaybedebilir. Bu nedenle, öğretmenlerin beden dillerini etkili bir şekilde kullanarak

öğrencilerin dikkatini çekmeye çalışmaları tavsiye edilmektedir. Aksi takdirde, beden dillerini etkili bir şekilde kullanmadıkları sürece, sözel dillerinde ne kadar yetenekli olurlarsa olsunlar, öğrencilerin öğretmen tarafından anlatılan konulara konsantre olmaları imkansız olacaktır (Uztosun, 2008).

3.1. İletişimin Temel İlkeleri

İletişim ilkeleri, herhangi bir iletişimi aktarırken dikkate alınması gereken hususlardır. Bu ilkeler, mesajın amacına ve alıcısına göre uyarlanmış içerik ve sunum tarzı için kılavuzlar sağlar. Bunlar açıklık, bütünlük, özlülük, dikkate alma, doğruluk, nezaket ve somutluk (Kendre, 2022).

- **Açıklık:** Düşünce ve ifadelerin netliğini ifade eder. Yazı doğru bir şekilde planlanmalı ve mantıklı bir şekilde ifade edilmelidir. Öğretmenler fikirlerin baştan sona sorunsuz bir şekilde akmasını sağlamalıdır. Mesaj o kadar açık olmalıdır ki, dünyadaki en sıkıcı insan bile bunu kolayca anlayabilmelidir. Öğretmenler, zihnindeki fikrin tüm yönleri ve hangi amaçla iletileceği konusunda çok net olmalıdır (Romih, 2016).
- **Bütünlük:** Gerçeklerin eksiksiz olması kesinlikle gereklidir. Eksik iletişim öğrencileri rahatsız eder, çünkü onu şaşkın bırakır. Eksik mesajı yanlış eylemler izlerse, bunlar pahalıya da mal olabilir. Etkili iletişim için temel bir faktördür. Bir mesaj uygun şekilde organize edilmeli ve tüm önemli ayrıntıları içermelidir. İlgili ayrıntıların atlanmadığını doğrulamak için mesajın içeriği kontrol edilmelidir. Eksik bir mesaj, bilgiyi iletme ve alıcıyı ikna etmek için çok az şey yapabilir.
- **Özlülük:** Özlülük, düşüncelerin en az kelimeyle ifade edilmesi anlamına gelir. Mümkün olduğunca kısa olun. İfadede kısalık öğrencinin dikkatini etkili bir şekilde çeker, ancak bu uygunluk, açıklık, doğruluk, bütünlük veya nezaket pahasına yapılmamalıdır. Uzmanlar, yalnızca ilgili gerçeklere yer verilmesi, tekrardan kaçınılması, basmakalıp ve ağdalı ifadelerden kaçınılması ve mesajın iyi organize edilmesi gerektiğini belirtmiştir.
- **Dikkate alma:** Dikkate almak nezaketle oldukça benzerdir. Karşıdaki kişiyi dikkate almak ve ona kendinizi onun yerine koyarak hitap etmek anlamına gelir.
- **Doğruluk:** Doğruluk olmadan, öğrenciler söylenenleri reddedebilir. İletişim, ton ve ifade tarzı, imla, dilbilgisi, format, içerik, istatistikî bilgiler açısından doğru olmalı; vurgu yapılmamalı vb. mesajda yanlış ifadeler bulunmamalıdır.
- **Nezaket:** Nezaket, başkalarına gösterilen saygıdır ve iletişimde de aynı anlama gelir. Nazik bir iletişim kurarak karşıdaki bireye saygı gösterilmelidir. Birey mesajı gönderirken kibar, samimi, hevesli ve yansıtıcı olmalıdır.
- **Somutluk:** Somut iletişim, mesajın spesifik, anlamlı ve odaklı olmasını ifade eder. Bir noktaya varmak için laf dolandırılmamalıdır. Aksine somutluk sağlam ve özlüdür. Belirsiz ve muğlak mesajlardan kaçınılmalı ve yalnızca bilginin alıcı tarafından iyi karşılanması için çaba gösterilmelidir (University of Sargodha, 2021).

3.2. İletişimin Amacı

Eğitim sistemleri birbiriyle bağlantılı üç seviyede çalışma eğilimindedir: makro seviye (ulusal politikaların geliştirildiği ve müzakere edildiği yer); mezo seviye (ulusal politikanın uygulamaya geçirilmesini denetleyen, bu genellikle il/yerel eğitim departmanlarının eşdeğerinde yer alır); mikro seviye (politikaların uygulamaya geçirildiği ve eğitim paydaşlarının eğitimdeki uygulamalarda değişiklik görmek istediği okullar ve topluluklar) (Hunt, 2007).

Bu nedenle örgün eğitim sistemlerinde etkili iletişim, iletilen mesaj ve fikirlere bağlı olarak çeşitli düzeylerde gerçekleşmeli ve farklı aktör gruplarını içermelidir. Sivil toplum kuruluşları genellikle eğitim sistemlerinin tüm seviyelerinde etkileşimde bulunur, taban düzeyinde destek oluşturur ve hükümet düzeyinde değişim için savunuculuk yapar. Çoğu

eğitim sisteminde politika oluşturma ulusal düzeyde gerçekleşir ve eğitim sistemlerinin çoğu burada öncülük eder. Araştırma, geliştirme ve savunuculuk programlarından elde edilen bilgi çıktılarının çoğu bu düzeye yöneliktir; bağışçılar ve uluslararası eğitim camiası ile etkileşimler de çoğunlukla bu düzeyde gerçekleşir. Bu bağlamda iletişim çok katmanlı ve çok yönlüdür (Dunne ve vd., 2007).

3.3. İletişimin Önemi

İyi iletişim, öğretim sürecinde kırııcı duyguların ortaya çıkma olasılığını en aza indirir. Öğrenmek için öğrencinin ders sırasında öğretmenine karşı dikkatli olması gerekir. Loss (2000), öğretmenin açık ve anlaşılır bir şekilde iletişim kurmasını tavsiye etmiştir. İletişim, diğeriyle yüzleşmek ve mesajını etkili bir şekilde iletmek için akıl ve cesaret gerektiren dinamik bir süreçtir. Masajı açık ve anlaşılır bir şekilde sunduğumuzda iletişim süreci başarılı olur. Etkili iletişim, her türlü durum ve koşulda mesajını iletmek ve kabul etmek için gereklidir. İyi iletişim, öğretmenlik mesleğinde etkililik için güçlü bir araç olarak kabul edilir. İletişim becerileri dinleme ve konuşmanın yanı sıra okuma ve yazmayı da içerir. Etkili bir öğretim için bir öğretmenin tüm bu alanlarda son derece yetenekli olması gerekir. İyi iletişim kurabilen bir öğretmen her zaman işleri daha kolay ve anlaşılır hale getirir (Silver, 2016). Öğretmenin iyi iletişim becerileri, öğrencilerin akademik başarısı ve mesleki yaşam başarısı için temel ihtiyaçtır. Öğretmen sınıfta öğrencilere daha çok sözlü olarak yönergeler iletir. İletişim becerileri zayıf olan bir öğretmen, öğrencilerin öğrenme ve akademik başarılarında başarısızlığa neden olabilir. Öğrencinin neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlaması gerekirken, bu tamamen öğretmenin sınıfta benimsediği iletişim becerilerine bağlıdır (Sherwyn vd., 2000). Etkili iletişim, eğitimin aktarılmasında, sınıf yönetiminde ve sınıftaki öğrencilerle etkileşimde bir öğretmen için gerçekten önemlidir. Öğretmen, farklı düşünme yaklaşımlarına sahip öğrencilere öğretmek zorundadır. Öğrencilerin yetenek ve kapasitelerine uygun olarak öğretmek için bir öğretmenin öğrencileri öğrenme süreçlerine motive edecek iletişim becerilerini benimsemesi gerekir (Sng Bee,2012).

3.4. İletişimin Önündeki Engeller

Öğretmenler, giderek büyüyen ve farklı geçmişlerden gelen öğrencileri veya öğrencileri içerebilen sınıflara etkili bir şekilde iletişim kurmaya çalışırken giderek zorlaşan bir işle karşı karşıyadır. Sınıftaki bazı yaygın iletişim engelleri dinleme engelleri, algı engelleri, sözlü engeller ve kültürel engellerdir. Duygusal engeller, fiziksel engeller, psikolojik engeller ve öz saygı engelleri gibi diğer engeller de yaygındır (Gündüz, 2010).

Etkin dinleme ve aktif dinleme, sınıf içi iletişimde, sınıf içi etkinliklerde ve sınıf içi etkileşimde en önemli faktörlerden biridir. Karşıdaki öğrencinin, ki okul öncesi çocuklar olarak düşünüldüğünde söylediklerini dinlemek için zaman ayrılmalıdır. Bir öğrenci konuşurken, bir sonraki yanıt düşünülmemelidir. Belirli kelimeler veya beden dili kullanıldığında olumsuz duygular oluşabilir. Bir öğretmen de duygusal tepkilerini asgari düzeyde tutmaya ve konuşmacının söylediklerine odaklanmaya özen göstermelidir. Telefon, e-posta veya inşaat gürültüsü gibi dış sesler bazen dinlemeyi zorlaştırabilir. Bu tür dış gürültüler sınıfta en aza indirilmelidir. Algı, sınıfta etkili iletişimin önünde bir engel olabilir. Farklı kişiler aynı mesajı alabilir ve duyabilir ancak farklı yorumlayabilir. Ayrıntılara dikkat etmek de önemlidir. Bir konu derinlemesine ele alınmadığında önemli noktalar gözden kaçabilir. Bir öğretmen ayrıca bir konuşmanın hem olumlu hem de olumsuz yönlerine odaklanmayı öğrenmelidir. Çarpık bir odağa sahip olan bir öğretmen, bir konuşmanın yalnızca olumsuz yönlerine odaklanabilir (Lunenburg, 2010, Taşdan ve Güngör, 2016).

Sözlü iletişim net değilse sınıfta iletişim engelleri olabilir. İletişim süreci, ancak dinleyici mesajınızı alınmasını istediğiniz şekilde duyduğunda ve anladığında gerçekleşir. Sözlü iletişimde karşılaşılan bazı sorunlar arasında anlamı belirsiz sözcüklerin kullanılması veya dil engelleri yer alır. Öğretmen, öğrencilerin kelimelerin anlamlarını açıkça

anladıklarından emin olmalıdır. Birçok sınıf, bu engelleri birden fazla öğrenci grubuna ortak terimlerle açıklamak için İngilizce dilini ve bazen anlamı iletme için ikinci bir dil görevi görebilen göz temasını kullanabilir. Sözel olmayan ipuçları ve sözel olmayan mesajlar da bir sınıfta bu engelleri aşmak için kullanılabilir.

Sözlü iletişimdeki bir diğer sorun da genellemeler ve basmakalıp ifadeler kullanmaktır. Sınıf içi iletişim konuya özel ve önyargısız olmalıdır. Bir öğretmen, bir konu ya da durum hakkında tüm gerçekleri öğrenmeden erken bir sonuca varmamaya da dikkat etmelidir. Sözlü olmayan iletişim de sözlü engellerin bir parçası olabilir. Son olarak, bir öğretmen güven eksikliğinin üstesinden gelmeli ve mesajını iddialı ve net bir şekilde iletmelidir (Rafferty, 2003). Kültürel farklılıklar sınıfta etkili iletişim ve iletişim becerilerinin önünde bir engel teşkil edebilir. Hem bir öğretmenin hem de bir öğrencinin, diğer kişinin kültürüne dayalı olarak davranış hakkında önceden belirlenmiş fikirlere sahip olması mümkündür. Mesajlar, öğrencinin kültürüne aşina olmayan bir şekilde iletirse genellikle yanlış anlaşılır. Bir sınıfta kültürel farklılıklara dayalı varsayımları veya önyargıları ortadan kaldırmak önemlidir (Hunt, 2022).

3.5. Etkili İletişim

İletişim sürecinde, iletişimsel hedeflere ve niyetlere ulaşılmasını sağlamak için mesajların etkili bir şekilde iletilmesi çok önemlidir. Etkili iletişim, iletilen ve alınan mesaj konuşmacılar ve muhatapları tarafından anlaşıldığında ortaya çıkar (Wood, 2012). Başka bir deyişle, "gönderici ya da kaynak tarafından başlatılan ve amaçlanan uyarıcı, alıcı tarafından algılanan ve yanıtlanan uyarıcıya yakın bir şekilde karşılık verdiğinde iletişim etkilidir" (Tubbs ve Moss, 2008). Dolayısıyla, söylenenler ile anlaşılana arasında bir uyum olmalıdır ve bu uyum, mesajların uygun şekilde kodlanması veya kodlarının çözülmesi ve bu mesajların uygun şekilde iletilmesiyle sağlanabilir (Mariani, 2010). İletişimin etkili olup olmadığını belirlerken, anlama, zevk alma, etkileme, ilişkileri geliştirme ve eylem olmak üzere beş kritere dayanılabilir. Anlama, konuşmacı tarafından amaçlanan mesajın alıcı tarafından tam olarak anlaşılması anlamına gelir. Bu bağlamda, "alıcı, iletişimcinin iletmeye çalıştığı mesajı doğru bir şekilde anlıyorsa, iletişimcinin etkili olduğu söylenir" (Tubbs ve Moss, 2008). Anlamanın yanı sıra, zevk de iletişim sürecinin önemli bir yönüdür, çünkü iletişimciler etkileşimlerinden zevk aldıklarında, birbirlerinin mesajlarını anlamaya istekli hale gelirler ve bu da aralarındaki iletişimin etkinliğini artırır (Wood, 2012). Etkileşim sürecinin temel bir parçası olarak etki, iletişimciler anlam müzakeresine girdiklerinde devreye girer, böylece etkileşimlerinin sonunda tutumlarını doğal olarak değiştirebilirler, bu da iletişimin etkinliğine işaret edebilir (Tubbs ve Moss, 2008). Buna ek olarak, iletişimin gerçekleştiği olumlu ve samimi ortam, konuşmacılar arasındaki iletişimin etkililiğini artıran önemli bir unsurdur çünkü yakın bir ilişkiye sahip olduklarında, birbirlerini anlamak ve hoş görmek için motive olurlar (Mariani, 2010). Son olarak, eylem kriteri, "istenilen bir eylemi gerçekleştirmediği sürece tüm iletişimin yararsız olduğu" fikrine dayanır (Tubbs ve Moss, 2008). Bu nedenle, iletişimciler iletişimlerinin etkinliğini artırmak için niyetlerini gösteren uygun iletişimsel eylemlerde bulunmalıdır (Aksak, 2020).

İletişim sürecinde, iletişimin etkililiğini belirleyen anlama, zevk alma ve eyleme geçme gibi ölçütler karşılanmazsa, iletişimin etkililiğini azaltan bazı sorunlar ortaya çıkabilir (Tubbs ve Moss, 2008). Bu sorunlar dil bilgisi eksikliğinden kaynaklanan dilsel faktörler, kültürel farkındalık eksikliğinden kaynaklanan kültürel faktörler ya da belirli bir iletişimsel durumun gerekliliklerine dayanan bağlamsal faktörlerle ilgili olabilir (Saville-Troike, 2003). İletişim kopukluklarıyla başa çıkmak ve etkileşimi sürdürmek için iletişimciler, Tarone tarafından "gerekli anlam yapılarının paylaşılmadığı durumlarda iki muhatapın bir anlam üzerinde anlaşmaya yönelik karşılıklı girişimi" olarak tanımlanan iletişim stratejisini kullanırlar. Dolayısıyla, iletişim stratejilerinin temel amacı, konuşmacıların iletişimsel hedeflerine ulaşmak için sorunlar karşısında iletişimi sürdürmelerine yardımcı olmaktır (Mariani, 2010).

Konuşmacılar özelinde öğretmenler etkili iletişim kurabilmek için çeşitli iletişim stratejileri kullanırlar ve bu stratejilerin ortak özellikleri vardır: “sorunsallık, bilinçlilik ve niyetlilik”. Sorunsallık özelliği, muhatapların etkileşimleri sırasında bir sorun ya da iletişim kopukluğu ortaya çıktığında iletişim stratejilerini kullandıklarını, bilinçlilik özelliği ise konuşmacıların iletişim kopukluklarının farkında olduklarını ve bunları gidermek için çözümler bulmaya çalıştıklarını gösterir (Mariani, 2010). Niyetlilik, konuşmacıların en uygun stratejiyi seçip uygulayarak iletişimsel hedeflerine ulaşma kararlılığını gösteren son özelliktir. Bu ortak üç özellik dışında, iletişim stratejileri konuşmacılar tarafından kullanılma nedenleri bakımından birbirlerinden farklılık gösterir, bu nedenle iletişim stratejilerini Şekil 5'teki gibi genel olarak biçimsel azaltma stratejileri, işlevsel azaltma stratejileri ve başarı stratejileri olarak sınıflandırmak mümkündür (Aksak, 2020).

Faerch ve Kasper, iletişim sürecinde bir sorun yaşandığında konuşmacıların bu soruna iki farklı şekilde yaklaştıklarını belirtir: ya sorunu görmezden gelerek ondan kaçınırlar ki bu indirgeme stratejilerini ifade eder ya da soruna çözüm üretirler ki bu da başarı stratejilerini ifade eder. Dolayısıyla, konuşmacılar "altta yatan davranışlarının kaçınma odaklı ya da başarı odaklı olmasına" bağlı olarak bir seçim yaparlar. İndirgeme stratejileri iki kategoriye ayrılır: biçimsel indirgeme stratejileri ve işlevsel indirgeme stratejileri (Dörnyei, 2015). Fonolojik, morfolojik, sözdizimsel ve sözcüksel stratejileri içeren biçimsel indirgeme stratejileri, konuşmacılar tarafından dil bilgilerinin yetersizliği veya dilin karmaşıklığı nedeniyle hata yapmaktan ve akıcı olmayan konuşma üretmekten kaçınmak için benimsenir. İşlevsel indirgeme stratejileri, konuşmacılar tarafından dilsel kaynaklara ulaşmada zorluk yaşadıklarında sorunlardan kaçınmak amacıyla iletişimsel hedeflerini azaltmak için kullanılır (Mariani, 2010).

3.6. İletişimsel Yeterlilik

Bir şemsiye terim olarak İletişimsel Yeterlilik birçok dilbilimci tarafından kabul görmektedir. İletişimsel yeterlilik, Hymes (1972; Aktaran: Hedge, 2000) tarafından Chomsky'nin Dilsel Yeterliliğine tepki olarak ortaya atılan bir kavramdır. Hymes, bir dili bilmenin dilsel yeterliliğin yanı sıra çeşitli yeterlilikler gerektirdiğini iddia eder. Alptekin (2000) de iletişim yetkinliği kazanmanın zorlu bir süreç olduğunu, çünkü sadece hedef dilin doğru biçimlerini öğrenmeyi değil, aynı zamanda bu biçimleri farklı sosyo-kültürel ortamlarda nasıl kullanacağını bilme becerisi kazanmayı da gerektirdiğini belirtmektedir. İletişimsel Yeterlilik kavramı birçok dilbilimci tarafından incelenmiş ve yeniden tanımlanmıştır. Canale ve Swain (1980; Aktaran: Hedge, 2000) İletişimsel Yeterlilik terimlerini Dilbilgisel Yeterlilik, Toplumdilbilimsel Yeterlilik ve Söylem Yeterliliği olarak üç ana başlığa ayırır. Bununla birlikte, mevcut kuramların yetersizliğine odaklanırlar çünkü konuşmacıların iletişim akışında ortaya çıkan sorunlarla başa çıkmalarına yardımcı olan İletişimsel yeterlilikleri göz ardı ederler.

Dilbilgisel yetkinlik, Chomsky'nin dilbilgisel yetkinliğinde olduğu gibi, dilin dilbilgisi kuralları açısından kullanımıyla ilgilidir. "Yazım, telaffuz, kelime bilgisi, kelime oluşturma, gramer yapısı, cümle yapısı ve dilbilimsel semantik bilgisini" içerir (Hedge 2000). Başka bir deyişle, dilbilgisel yeterlilik, dilbilgisel kuralların tanınması ve dilin dilbilgisel yapıları açısından uygun şekilde kullanılmasıyla ilgilidir. Toplumdilbilimsel yeterlilik ise hedef dilin ait olduğu sosyal bağlamla ilgilidir. Bu aynı zamanda "pragmatik yeterlilik" olarak da adlandırılır. Alptekin'e (2000) göre toplumdilbilimsel yeterlilik, "katılımcıların belirli bir öğretimdeki rolleri, sosyal statüleri, paylaştıkları bilgiler ve etkileşimin işlevi gibi faktörlere" önem verir. Hymes'in ifadesiyle, "ne zaman konuşulacağını, ne zaman konuşulmayacağını, kiminle ne hakkında, ne zaman, nerede ve ne şekilde konuşulacağını" bilmektir (1972, Aktaran: Hedge 2000). Söylem Yeterliliği, "başlatma, girme, söz kesme, kontrol etme ve onaylama" gibi çeşitli stratejileri kullanarak bir konuşmayı sürdürülebilir becerisidir (Hedge, 2000). Alptekin söylem yetkinliğini tanımlarken, söylem yetkinliğinin bir dizi cümle veya ifadenin anlamlı ifadeler sağlayacak

şekilde birbirine bağlanması olduğunu ileri sürer. Bunu yaparken, "fikirler, genel dünya bilgisi ve belirli bir bağlama aşinalık temelinde birbirleriyle ilişkilendirilir" (Alptekin, 2000).

Stratejik Yetkinlik, Canale ve Swain (1980) tarafından ortaya atılan ve iletişim kopukluklarının üstesinden gelme becerisini kapsayan bir terimdir. Stratejik yetkinliği "otantik bir iletişim durumunda başa çıkma ve iletişim kanalını açık tutma becerisi" olarak tanımlamaktadırlar (Aktaran: Hedge, 2000). Bu, kurallar ya da faktörler hakkındaki bilgi eksikliğini telafi etmek için kullanılan İletişimsel yeterlilikler hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir. Bunu yaparken, öğrenenler iletişimsel bir durumda sıkıştıklarında iletişim stratejilerini kullanabilmelidir. Doğru kelimeyi bulamadıklarında ya da kendilerini uygun şekilde ifade edemediklerinde nasıl tepki verecekleri konusunda bilgili olmalıdırlar. Aksi takdirde, herhangi bir iletişim stratejisi kullanmadan hedef dilde kendilerini ifade etmek çok zor olduğundan, kendilerini hedef dilde doğru bir şekilde ifade edemezler (Alptekin, 2000).

3.7. İletişim Becerisi

İletişim becerileri, düzgün konuşmak ve yazmak için gerekli olan becerilerdir. Dinleyicilerle göz temasını koruyarak uygun bir şekilde konuşabilen, dinleyicilerin ihtiyaçlarına uygun olarak çeşitli kelime dağarcığı kullanan ve konuşmasını açık bir şekilde ifade edebilen bir kişinin genellikle etkili bir konuşmacı olduğu söylenir. Benzer şekilde, etkili bir yazar, mesajını ve fikirlerini okuyuculara iletme için yazılı kelimeleri çeşitli stil ve tekniklerde kullanabilmelidir. Kişi her durumda dikkatle dinleme ve net bir şekilde yazma ve konuşma becerisine sahip olmalıdır. Bu nedenle iyi okuma, yazma, konuşma ve dinleme becerileri etkili iletişim için gereklidir. Açık bir şekilde iletişim kurma ve düşünceleri, duyguları ve fikirleri paylaşma becerisi tüm ilişkilerde bireylere yardımcı olacaktır. Örneğin, öğretmenler bir konu hakkında bilgi verebilir veya iletişim yoluyla öğrencilerini etkileyebilir (Sen, 2007; Kumar ve Lata, 2011).

3.8. Okul Öncesi Öğretmenleri İçin İletişim Becerileri

Etkili iletişim kurmak basit bir iş değildir. Özellikle çocuklarla iletişim, öğretmenlerin eğitimsel beklentileri karşılayabilmeleri için çocukların yaşına uygun ve çocuk dostu bir şekilde iletişim kurabilmeleri, olumlu ve güçlü yönleri dayalı olmaları ve çocukların ihtiyaçlarını ele alıp bütüncül bir şekilde ele almaları açısından özel yeteneklere ve eğitime sahip olmalarını gerektirir (Kolucki ve Lemish, 2011; Çetinkaya ve Alparslan, 2011; Kayabaşı ve Akcengiz, 2014). Bir okul öncesi öğretmeni çocuklarla sık sık saygılı ve dilsel açıdan zengin bir şekilde konuşmalıdır. Ayrıca, iletişim süreci dinleme, sorma, anlama ve tepki verme etkinliklerinin gelişim basamaklarına, bireysel özelliklere ve iletişim kurulan kişinin taleplerine göre uygun şekilde düzenlenmesinden oluştuğu için, öğretmen sınıfındaki her çocuğu tanımalı ve onların bireysel özelliklerinin, isteklerinin ve gelişimsel ihtiyaçlarının farkında olmalıdır (Duncan, Kemple ve Smith, 2000; Copple ve Bredekamp, 2009).

İletişim becerilerine sahip olmak okul öncesi öğretmenlerine birçok avantaj sağlamaktadır (Kaltman, 2006; Stronge, 2007; Erbay, Ömeroğlu ve Çağdaş, 2012). Stronge'un (2007) vurguladığı gibi, karmaşıklıkların yönetimi ve öğrencilerden, ailelerden, müfredattan ve diğer faktörlerden kaynaklanan değişikliklere uyum, bireysel yeteneklere ve öğretmenin geçmişine bağlıdır. İletişim becerisi bu özelliklerden biridir ve tatmin edici eğitim ortamlarının vazgeçilmez bir parçasıdır (Hamre ve Pianta, 2007). Nitekim yapılan çalışmalar, etkili öğretmen-çocuk iletişiminin çocuğun sosyal gelişimini ve akademik başarısını olumlu yönde etkilediğini göstermektedir (Shan vd., 2014).

Ayrıca bu iletişimin etkililiğinin çocukların okula uyumunu, farklı gelişim alanlarındaki ilerlemelerini ve sonrasında akranları ve yetişkinlerle olan ilişkilerini de etkilediği tespit edilmiştir (Erbay vd., 2012). Öğretmenlerin iletişim becerileri çocuklar üzerinde bu kadar önemli bir etkiye sahip olmasına rağmen, bazı araştırmalar birçok öğretmenin küçük çocuklarla etkili iletişimin etkisini anlamada eksik olduğunu göstermiştir (Gjems, 2010; Jonsson ve

Williams, 2013; Soulis, 2009). Ayrıca, Gjems'in (2010) araştırmasının bulguları, öğretmenlerin çocukların sorularını yanıtlamakta ve altı yaşından küçük çocukları inançlarını, önceki deneyimlerini ve düşüncelerini ifade etmeye davet etmekte bazı zorluklar yaşadığını ortaya koymuştur (Ata-Aktürk ve Demircan, 2017).

Bir okul öncesi öğretmeni için, farklı çalışma koşulları nedeniyle, öğretmenin odaklanması gereken konu özel ve devlet okullarında farklılık gösterebilir. Özel okullarda, daha iyi olanaklar nedeniyle, sınıflar daha az çocuk içerir. Bu sayede öğretmenler genellikle disipline daha az odaklanırlar. Öğretmenlerin çalıştıkları kurum türünün yanı sıra okul öncesi öğretmenlerinin deneyim yılı da iletişim becerileri ile ilişkili olabilecek bir diğer değişkendir (Green vd., 2008).

3.9. Anaokullarında Öğretmen-Çocuk İletişim Becerilerinin Önemi

Çocukların okulun ilk yıllarında sosyal çevreyle başa çıkma stilleri ve stratejileri oluşturma ve sürdürme becerileri, akademik ve davranışsal performans yörüngesinin oluşturulmasında önemli faktörlerdir. Okuldaki erken sosyal ortamlarda başarılı bir şekilde gezinebilen çocuklar daha iyi bir başlangıç yapar ve ilkökul ve ortaokul boyunca ilerledikçe sosyal bilgi ve deneyimlerinden yararlanmaya devam ederler. Duygusal düzenleme, okulu sevme, akran yeterliliği, okul ortamına katılım ve özdenetim gibi sınıf içi sosyal uyum belirteçleri çocukların okuldaki başarısıyla bağlantılıdır. Ayrıca, en azından ilk sınıflarda, sınıf içi sosyal uyumun öğretmen-çocuk ilişkileri de dahil olmak üzere yetişkin-çocuk ilişkilerinden etkilendiği açıktır. Bu nedenle, öğretmen-çocuk ilişkisinin niteliklerinin, bir çocuğun okul kariyerinin erken dönemlerinde bile, daha sonraki sorunları ve başarıları öngörebileceğinden şüpheleniyoruz. Bu makale, anaokulu öğretmenlerinin öğrencileriyle olan ilişkilerinin, öğretmen tarafından algılandığı şekliyle, çocukların sekizinci sınıfa kadar akademik ve davranışsal sonuçlarıyla ne ölçüde ilişkili olduğunu ve kısmen, çocukların akademik ve davranışsal performanslarında iyi belgelenmiş istikrara yol açan erken okullaşma süreçlerine dahil olup olmadığını incelemektedir. Bağlanma teorisyenlerinin çalışmaları, çocukların yetişkin bakıcılarla ilişkilerindeki erken deneyimlerine dayalı olarak sosyal dünyanın benzersiz çalışma modellerini geliştirdikleri fikrini destekleyen önemli kanıtlar sunmaktadır ve bu da erken gelişimi şekillendirmeye ve çocukların okul deneyimlerini etkilemeye yardımcı olmaktadır. Örneğin, birincil bakıcılarına güvenli bağlanan çocuklar, güvensiz bağlanan akranlarına kıyasla akran etkileşimine ve okul ortamını keşfetmeye daha aktif bir şekilde katılır, daha yüksek öz saygıya sahiptir, arkadaşlık kurma konusunda daha büyük bir kapasite gösterir, akranları arasında daha popülerdir ve daha az olumsuz duygu ve düşmanca saldırganlık sergiler. Güvensiz bağlanan çocuklar daha düşük sosyal yeterlilik ve öz saygı riski altındadır. Yüksek düzeyde saldırgan ve düşmanca davranışlar gösterme eğilimindedirler ve güvenli bağlanan çocuklara kıyasla okul öncesi öğretmenlerinden daha az temas ve daha fazla öfke görürler (Hamre ve Pianta, 2001).

Dolayısıyla, yetişkinlerle erken yaşta kurulan ilişkiler, okul öncesi dönemlerde genellikle olumlu uyuma dönüşen sosyal yeterliliklerin oluşumunda önemli bir rol oynar. Çocuklar okula başladıktan sonra, ebeveyn olmayan yetişkinlerle ilişkiler, özellikle de çocuk-öğretmen ilişkileri, sınıf uyumu için giderek daha önemli hale gelir. Öğretmenler, çocukların okuldaki deneyimlerini şekillendirmede önemli bir rol oynar. Akademik becerileri öğretmek gibi geleneksel bir rolün ötesinde, aktivite düzeyini, iletişimi ve akranlarla teması düzenlemekten sorumludurlar. Öğretmenler ayrıca çocuklara davranışsal destek sağlar ve başa çıkma becerilerini öğretir. Öğretmenin bakış açısına göre, öğrencilerle kurulan güçlü ve olumlu ilişkiler, çocukların başarısını teşvik etmek için fazladan zaman ve enerji harcama motivasyonu sağlayabilir. Buna karşılık, çatışma ile karakterize edilen öğretmen-çocuk ilişkileri, çocukların davranışlarını sık sık kontrol etme girişimlerine yol açabilir ve böylece onlar için olumlu bir okul ortamını teşvik etme çabalarını engelleyebilir. Olumsuz öğretmen-çocuk ilişkilerinin

çocukları sınıftan dışlama çabalarıyla ilişkili olmasının bir nedeni de bu olabilir. Çocuğun bakış açısına göre, öğretmenlerle kurulan olumlu ilişkiler, destekleyici olmayan bir ev ortamıyla ilişkilendirilen düşük okul performansına karşı koruma sağlayabilir. Öğretmenlerin olumlu bir ilişki içinde oldukları çocuklar için daha fazla çaba göstermeleri muhtemel olduğu gibi, öğretmenlerine güvenen ve onlardan hoşlanan çocuklar da başarılı olmak için daha fazla motive olabilirler. Çocukların yaşları ilerledikçe öğretmenleriyle olan ilişkilerinin daha az olumlu hale geldiğini düşündüklerini gösteren bazı kanıtlar olsa da, büyük bir ulusal anketten elde edilen son veriler, ergenlik döneminde bile öğretmenlerle olan ilişkilerin çocuklar için en yaygın kaynaklardan biri olduğunu ve bir dizi sorunlu sonuç riskine karşı koruyucu bir faktör olarak işlev görebileceğini göstermektedir. Dolayısıyla, hem öğretmenlerin hem de çocukların bakış açısına göre, okullarda yetişkinler ve çocuklar arasındaki duygusal bağ, çocukların okul performansında önemli bir faktördür. İlkokulun ilk yıllarında öğretmen-çocuk ilişkilerinin kalitesi ile çocukların uyumu arasındaki bağlantıyı destekleyen önemli kanıtlar vardır. Öğretmen öz bildirim ölçümleri, öğretmen-çocuk ilişkilerinin üç boyutunu ortaya koymaktadır: çatışma, yakınlık ve bağımlılık. Bu boyutlar çocukların yaşları, etnik kökenleri ve sosyoekonomik durumları arasında tutarlıdır, anaokulundan ikinci sınıfa kadar istikrarlıdır ve kavramsal olarak çocukların öğretmenleriyle ilişkilerine dair raporlarıyla ve ebeveyn-çocuk etkileşimlerinde gözlemlenen kontrol ve sıcaklık gibi yapılarla eşleştirilir. İlkokulun ilk yıllarında öğretmen-çocuk ilişkileri ve okul sonuçları üzerine yapılan araştırmaların çoğu, çocukların sosyo-duygusal ve davranışsal uyumuna odaklanmıştır (Saft ve Pianta, 2000).

Buna ek olarak, Birch ve Ladd (1997; Aktaran: Hamre ve Pianta, 2001) çocukların öğretmene yüksek düzeyde bağımlılığının, daha olumsuz okul tutumları ve okul ortamına daha az olumlu katılım dahil olmak üzere okula uyum zorluklarıyla ilişkili olduğunu bulmuştur. Aşırı bağımlı çocukların sosyal olarak içe kapanık ve akranlarına karşı saldırgan olma olasılıkları da daha yüksektir. Genel olarak bu bulgular, öğretmen-çocuk ilişkilerinin çocukların ikinci sınıfa kadar olan sosyal uyumları açısından önemli olduğunu göstermektedir. Öğretmenlerle güçlü ve olumlu iletişim kurabilen çocukların, öğretmenlerle güçlü iletişim kurmakta daha fazla zorluk çeken ve bu nedenle daha izole ve daha az tanınan çocuklara kıyasla, öğretmenlerin bireysel deneyimlerini ve ihtiyaçlarını anlamaları nedeniyle ara sıra yaptıkları yaramazlıkların göz ardı edilmesi daha muhtemel olabilir.

3.10. Öğretmen-Aile İletişiminin Öğrenci Üzerindeki Etkisi

Öğrencilerin yetkinlik (veya yeterlilik) duygusunu destekleyen ve öğretmen veya okulla ilgili olma duygularını artıran öğretmen-aile iletişiminin daha yüksek düzeyde öğrenci motivasyonunu teşvik edebileceği varsayılmaktadır. Bunun yanında öğretmenlerin ailelerle doğrudan iletişim kurmasının, öğrencilerin yetkinlik ve bağımlılık duygularını geliştireceği varsayılmaktadır. Araştırmacılar, okul-aile iletişimi ile öğrenci çıktıkları arasındaki olumlu ilişkiye dair düşündürücü kanıtlar bulmuşlardır (Sirvani, 2007; Fan ve Williams, 2010; Rumberger, 2011). Bununla birlikte, öğrenci davranışlarının ve okul çalışmalarının aile tarafından izlenmesini artırmaya odaklanan olumsuz öğretmen-veli iletişiminin öğrencilerin özerklik ve bağımlılık duygusunu azaltması mümkündür. Öğretmen-öğrenci iletişimi öğrencilerin dışsal motivasyonunu da etkileyebilir. Düzenli öğretmen-aile iletişimi, ebeveynlere çocuklarının okuldaki performansı hakkında başka türlü erişemeyecekleri bilgiler sağlar. Bu bilgi paylaşımı sayesinde, öğretmenler ve veliler, öğrencilerin öğrenme davranışlarının izlenmesini artırmak ve öğrenciler için birleşik bir dışsal motivasyon kaynağı oluşturmak için işbirliği yapabilirler.

Fredricks, Blumenfeld ve Paris (2004), öğrenci bağımlılığı üzerine yaptıkları literatür taramasında, bağımlılığı davranışsal, duygusal ve bilişsel olmak üzere üç boyuta ayırmışlardır. Davranışsal bağımlılık çeşitli şekillerde tanımlanmıştır ancak en iyi iki alt yapı olarak tanımlanabilir: olumsuz ve yıkıcı sınıf davranışlarından kaçınma ve dikkat ve soru sorma

yoluyla kanıtlanan olumlu katılım. Literatürde duygusal bağlılık, öğrencilerin okula yönelik tutumları ve duygusal tepkileriyle ilişkili olarak tanımlanmaktadır. Bilişsel bağlılık, öğrencilerin öğrenmeye yaptıkları yatırım olarak anlaşılır ve hem gereklilikleri aşma istekleri hem de motivasyonları veya öz düzenleme yetenekleri olarak tanımlanır. Mevcut araştırmalar, öğrencilerin okula bağlılıklarının sürekli olarak yetişkinlerle olan ilişkileri ve okul ortamları tarafından şekillendirildiğini belgelemiştir. Çok sayıda kanıt da öğretmenlerin öğrenci bağlılığını şekillendirmede oynadığı önemli rolü vurgulamaktadır (Furrer ve Skinner, 2003; Ryan ve Patrick, 2001). Özellikle, öğretmenlerin gösterdiği ilginin öğrencilerin akademik çabalarındaki artışla ilişkili olduğu gösterilmiştir; bu da duygusal bağlılığın bilişsel bağlılığa nasıl dönüşebileceğini düşündürmektedir. Aileler de çocuklarının davranışlarını ve okula bağlılıklarını şekillendirmede merkezi bir rol oynamaktadır. Daha önceki çalışmalar, öğretmenlerin etkili iletişim becerilerini kullanarak ebeveynlerin çocuklarının okul eğitimine dahil edilmesinin öğrencilerin akademik başarılarını artırabileceğini göstermiştir (Barnard, 2004; Seitsinger vd., 2008). Mevcut çalışmalar, öğretmen ve aile iletişimine odaklanan bir müdahalenin öğrenci motivasyonunu, yeterliliğini, katılımını ve nihayetinde akademik başarıyı artırabileceğini göstermektedir. Ancak, neredeyse hiçbir doğrudan nedensel kanıt bu ilişkiyi doğrulayamamaktadır. Birkaç çalışma, öğrencilerin aileleriyle telefonla iletişim kurmanın olumlu akademik faydalar sağladığına dair düşündürücü kanıtlar sunmaktadır (Bursztyrn ve Coffman, 2010).

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

İletişim becerileri, iletişimin gerçekleştiği bağlamlar arasında paylaşılan anlayışı içeren bir mesajın iletilmesi olarak tanımlanabilir. Buna ek olarak, öğretmen iletişim becerileri, bir öğretmenin öğrencilere eğitim vermesinde önemlidir. İletişim becerileri dinleme ve konuşmanın yanı sıra okuma ve yazmayı da içerir. Etkili bir öğretim için bir öğretmenin tüm bu alanlarda son derece yetenekli olması gerekir. İyi iletişim kurabilen öğretmenler her zaman işleri daha kolay ve anlaşılır hale getirir. Etkili iletişim becerileri, eğitimin aktarılmasında, sınıf yönetiminde ve sınıftaki öğrencilerle etkileşimde bir öğretmen için gerçekten önemlidir. Öğretmen, farklı düşünme yaklaşımlarına sahip öğrencilere öğretmek zorundadır. Öğrencilerin yetenek ve kapasitelerine uygun olarak öğretmek için bir öğretmenin öğrencileri öğrenme süreçlerine motive eden iletişim becerilerini benimsemesi gerekir. Öğretmenin iyi iletişim becerileri, öğrencilerin akademik başarıları ve mesleki yaşam başarıları için temel ihtiyaçtır. Öğretmen sınıfta öğrencilere daha çok sözlü olarak yönergeler iletir. İletişim becerileri zayıf olan öğretmen, öğrencilerin öğrenmesinde ve akademik başarılarında başarısızlığa neden olabilir. Öğrencinin neyin doğru neyin yanlış olduğunu anlaması gerekirken, bu tamamen öğretmenin sınıfta benimsediği iletişim becerilerine bağlıdır. İyi iletişim, öğretme süreci sırasında kaba duygu potansiyelini en aza indirir. Öğrenmek için öğrencinin ders sırasında öğretmenine karşı dikkatli olması gerekir. Alan uzmanları, öğretmenin açık ve anlaşılır bir şekilde iletişim kurmasını tavsiye etmiştir. İletişim, karşı tarafla yüzleşmek ve mesajını etkili bir şekilde iletmek için akıl ve cesaret gerektiren dinamik bir süreçtir. Mesajı açık ve anlaşılır bir şekilde sunduğumuzda iletişim süreci başarılı olur. Etkili iletişim, her türlü durum ve koşulda mesajını iletmek ve kabul etmek için gereklidir. İyi iletişim, öğretmenlik mesleğinde etkililik için güçlü bir araç olarak kabul edilir Çünkü iyi öğretim ve öğretmenler için çeşitli becerilere ihtiyaç vardır. Yapılan çalışmalar, etkili öğretim için öğretmenin iyi iletişim, iyi sınıf yönetimi, bilgi güncelleme ve kişiliği koruma gibi iyi iletişim becerilerine ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Öğretimin bu temel becerilerine sahip olmadan hiç kimse etkili bir şekilde öğretemez. Farklı araştırmalar, iletişim becerileri ile amirin iş performansı algısı arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, öğrencinin karakter gelişimi ve akademik altyapısı tamamen öğretmenlerin profesyonel tutumuna bağlıdır. Eğer öğretmenler öğrencilere karşı hem akademik hem de sosyal başarılarında olumlu bir profesyonel tutum

benimselerse, öğrenciler de akademik seviyelerini kolaylıkla yükseltebilirler. Öğretmen, öğrencileri her türlü durumla başa çıkabilecek şekilde öğretmek ve pratik olarak hazırlamakla sorumludur. Öğrencilere rol model olarak davranmak da öğretmenin sorumlulukları arasındadır. İletişim, kişinin görüşlerini başkalarıyla paylaşırken benimsediği süreç anlamına gelir. Bir öğretmenin öğrencilerin iyi öğrenmesi için iyi iletişim becerilerine sahip olması gerekir. Öğretmenler, öğrencilerine kolaylık sağlamak ve iyi mesleki hedeflere ulaşmak için iyi iletişim becerilerine ihtiyaç duyarlar. Öğretimin etkililiği teknik özelliklere değil, öğretmenin öğrencilere öğretirken benimsediği yöntemle bağlıdır. Öğretmenler, öğrencilerin iyi anlaması ve derslerini öğrenirken öğrencilerin sorun yaşamaması için açık bir iletişime ihtiyaç duyarlar. Ayrıca öğretmenlerin öğrencilere öğretmeden önce kendilerini anlamaları gerekmektedir. İyi iletişim sadece etkili öğretmenlik mesleği için gerekli değildir, aynı zamanda hayatımızla ilgili her şeyin etkinliği için de çok önemlidir. Öğretmenlerin sınıftaki performansı tamamen iletişim becerilerine bağlıdır. Öğretmen iyi iletişim becerilerine sahipse, mesajını kolayca iletebilir veya dersi anlaşılır bir şekilde sunabilir.

Öğretmen-çocuk ilişkisine ilaveten, öğretmen ve aile arasındaki iletişimin de pozitif olması, gerek ailenin çocuğun eğitim sürecine katılmasına pozitif açıdan etki etmekte gerekse çocuğun okul ve ev arasında daha pozitif ilişki kurmasını desteklemektedir. Bundan dolayı, aile katılım ve iletişim etkinliklerinin hem çocuk hem aile hem de öğretmen açısından birçok yararı bulunmaktadır. Ailenin iletişim etkinlikleri, çocuğun olumlu tutum ve davranışları, okul başarıları, okula devam oranlarının artmasına ve de sosyal becerilerinin gelişmesinde katkı sağlarken, aynı zamanda ailelerin okula güvenlerini ve öğretmenle iletişimlerini artırmakta, aile olarak da ailelerin kendilerine güvenlerinin gelişmesini etkilemektedir. Ailelerin sürece dâhil olmasıyla da öğretmenlerin moralleri artmakta, eğitim-öğretim süreci kolaylaşırken, öğretmen ve aile arasında iş birliği ve iletişim artmaktadır. Bu iş birliği ve iletişimin artması ile çocukların bütüncül gelişiminde de artış olmaktadır.

Yukarıda sayılan hususlar yanında şu öneriler getirilebilir. Okul öncesi eğitim öğretmenleri için iletişim becerileriyle ilgili uygulamaya dönük, iletişimin bütün boyutlarını kapsayan geniş kapsamlı eğitim programları ve konuya ilişkin eğitim seminerleri verilebilir. Bunun yanında söz konusu öğretmenlerin iletişim becerilerine olumsuz etki eden etkenler belirlenerek iyileştirme amaçlı çalışmalar gerçekleştirilebilir.

REFERENCES

- Aksak, K. (2020). An exploration of factors contributing to students' unwillingness to communicate. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yabancı Diller Eğitimi Ana Bilim Dalı.
- Alptekin, C. (2000). Communicative competence revisited: aiming at intercultural communicative competence in ELT". D. Köksal and İ. H. Erten (Eds.), First International ELT Research Conference Proceedings. Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart University Press, 1-5.
- Ata-Aktürk, A., & Demircan, H. Ö. (2017). Preschool teachers' teacher-child communication skills: The role of self-efficacy beliefs and some demographics. *Journal of Education and Human Development*, 6(3), 86-97.
- Atış-Akyol, N., Ata Doğan, S. & Durmuşoğlu, M. C. (2021). Okul öncesi eğitimde öğretmenin iletişim becerilerinin önemi: Aile katılımı, iş birliği ve öğretmen-çocuk ilişkisi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 887- 899.
- Barnard, W. (2004). Parent involvement in elementary school and educational attainment. *Children and Youth Services Review*, 26(1), 39-62.

- Buck, R., & Vanlear, C.A. (2002). Verbal and Nonverbal Communication: Distinguishing Symbolic, Spontaneous, and Pseudo-Spontaneous Nonverbal Behaviour. *Journal of Communication* 52 (3) : 522-541.
- Bursztyjn, L., & Coffman, L.C. (2010). The schooling decision: Family preferences, intergenerational conflict, and moral hazard in the Brazilian Favelas. Harvard University, Cambridge, MA.
- Cook, V. (2001). *Second Language Learning and Language Teaching Great Britain*: Oxford University Press.
- Çetinkaya, Ö., & Alparslan, A. M. (2011). The effect of emotional intelligence on communication skills: An investigation on university students. *Suleyman Demirel University Journal of Faculty of Economics and Administrative Sciences*, 16(1), 363-377.
- Darn, S. (2005). Aspects of nonverbal communication. *The Internet TESL Journal*. 6 (2).
- Dörnyei, Z. (2015). On the teachability of communication strategies. *Tesol Quarterly*, 29(1), 55-85.
- Duncan, T. K., Kemple, K. M., & Smith, T. M. (2000). Reinforcement in developmentally appropriate early childhood classrooms, *Childhood Education*, 76(4), 194-203,
- Dunne, M., Akyeampong, K. & Humphreys, S. (2007). *School Processes, Local Governance and Community Participation: Understanding access*. CREATE Paper. Brighton: University of Sussex.
- Erbay, F., Ömeroğlu, E., & Çağdaş, A. (2012). Development and validity-reliability study of a teacher-child communication scale. *Educational Sciences: Theory & Practice- Special Issue*, 12(4), 3165-3172.
- Fan, W., & Williams, C. M. (2010). The effects of parental involvement on students' academic self-efficacy, engagement and intrinsic motivation. *Educational Psychology*, 30(1), 53-74.
- Fredricks, J., Blumenfeld, P., & Paris, A. (2004). School engagement: Potential of the concept, state of the evidence. *Review of Educational Research*, 74(1), 59-109.
- Furrer, C., & Skinner, E. (2003). Sense of relatedness as a factor in children's academic engagement and performance. *Journal of Educational Psychology*, 95(1), 148-162.
- Gjems, L. (2010) Teachers talking to young children: invitations to negotiate meaning in everyday conversations. *European Early Childhood Education Research Journal*, 18(2), 139-148,
- Green, F., Machin, S., Murphy, R., & Zhu, Y. (2008). Competition for private and state school teachers. *Journal of Education and Work*, 21(5), 383-404.
- Gündüz, Y. (2010). Etkili eğitim denetiminde yaşanan iletişim engelleri ve bu engelleri aşma yolları. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 3(2).
- Hamre, B. K., & Pianta, R. C. (2001). Early teacher-child relationships and the trajectory of children's school outcomes through eighth grade. *Child development*, 72(2), 625-638.
- Hamre, B., & Pianta, R. (2007). Learning opportunities in preschool and early elementary classrooms. In R. Pianta, M. Cox, & K. Snow (Eds.), *School readiness & the transition to kindergarten in the era of accountability* (pp. 49-84). Baltimore, MD: Brookes.
- Hedge, T. (2000). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. China : Oxford University Press.
- Hunt, F. (2007). *Communications in Education*. Online Submission.
- Hunt, J. (2022). For Teachers: What are the Barriers to Effective Communication in the Classroom? <https://www.theclassroom.com/effective-uses-verbal-communication-8280136.html>.

- Jonsson, A., & Williams, P. (2013). Communication with young children in preschool: the complex matter of a child perspective. *Early Child Development and Care*, 183(5), 589-604.
- Kaltman, G. S. (2006). *Help for teachers of young children*. USA: Corwin Press.
- Kayabaşı, Y., & Akcengiz, S. A. (2014). Examining different aspects of communication talents of candidate teachers which are reading in Gazi education faculty. *The Journal of the Industrial Arts Education faculty of Gazi University*, 33, 86-104.
- Keidar, D. (2005). *Classroom Communication. Use of Emotional Intelligence and Non-Verbal Communication in Ethics Education at Medical Schools*. Israel, Haifa: Israel National Commission for UNESCO.
- Kendre, P. (2022). Principles and 7 C's of Effective Communication. <https://law.dypvp.edu.in/blogs/principles-and-7-cs-of-effective-communication>.
- Kolucki, B., & Lemish, D. (2011). *Communicating with children: principles and practices to nurture, inspire, excite, educate and heal*. New York: Communication for Development Unit, Unicef. Retrieved from <http://www.unicef.org/cwc>.
- Kumar, S., & Lata, P. (2011). *Communication skills*. Oxford University Press.
- Loss, J. (2000). The communications contract. *The Internal Auditor*, 57(6), 88.
- Lunenburg, F. C. (2010). Communication: The process, barriers, and improving effectiveness. *Schooling*, 1(1), 1-10.
- Mariani, L. (2010). *Communication strategies: Learning and teaching how to manage oral interaction*. <https://www.amazon.com/CommunicationStrategiesLearningTeachingInteraction/dp/1445779536>.
- Miller, P. W. (2005). *Body language: an illustrated introduction for teachers*. Munster: Patrick W. Miller and Associates.
- Milli Eğitim Bakanlığı [MEB] (2017). Öğretmen Strateji Belgesi 2017-2023. https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_07/26174415_Strateji_Belgesi_RG-Ylan_26.07.2017.pdf.
- Nurani, Y., & Utami, A. D. (2017). Early Childhood Education Teachers' Effective Communication Based Teaching Skill. In 9th International Conference for Science Educators and Teachers (ICSET 2017). Atlantis Press.
- Rafferty J T. (2003). School Climate And Teacher Attitudes Toward Upward Communication In Secondary Schools *American Secondary Education* 31(2) 49-70
- Romih, T. (2016). *The 7 C's of Effective Communication Applied to Science*.
- Rumberger, R. W. (2011). *Dropping out: Why students drop out of high school and what can be done about it*. Cambridge, Mass.: Harvard University Press.
- Ryan, A., & Patrick, H. (2001). The classroom social environment and changes in adolescents' motivation and engagement during middle school. *American Educational Research Journal*, 38(2), 437-460.
- Saft, E., & Pianta, R. C. (2000). *A descriptive study of the Student Teacher Relationship Scale with preschoolers*. Unpublished doctoral dissertation, University of Virginia, Charlottesville.
- Saville-Troike, M. (2003). *The ethnography of communication: An introduction*. Malden, Mass: Blackwell Publication.
- Seitsinger, A., Felner, R., Brand, S., & Burns, A. (2008). A large-scale examination of the nature and efficacy of teachers' practices to engage parents: Assessment, parental contact, and student-level impact. *Journal of School Psychology*, 46(4), 477-505.
- Sen, L. (2007). *Communication skills*. PHI Learning Pvt. Ltd.

- Shan, S., Li, C., Shi, J., Wang, L., & Cai, H. (2014). Impact of effective communication, achievement sharing and positive classroom environments on learning performance. *Systems Research and Behavioral Science*, 31(3), 471-482.
- Sherwyn P. Morreale, Michael M. Osborn Judy c. Pearson,(2000). Why Communication is Important: A Rationale for the Centrality of the Study of Communication. *Journal of the Association for Communication Administration*.
- Silver, F. (2016). Why Is It Important for Teachers to Have Good Communication Skills?. <http://work.chron.com/important-teachers-good-communication-skills10512.html>.
- Sirvani, H. (2007). Effects of teacher communication on parents' attitudes and their children's behaviors at schools. *Education*, 128(1), 34-47.
- Sng Bee Bee.(2012).The Impact of Teachers' Communication Skills on Teaching: Reflections of Pre-service Teachers on their Communication Strengths and Weaknesses.Humanising language teaching.
- Soulis, S. G. (2009) Effective special teacher characteristics: perceptions of preschool special educators in Greece. *European Journal of Special Needs Education*, 24(1), 91-101.
- Stronge, J. H. (2007). Qualities of effective teachers. USA: Association for Supervision and Curriculum Development (ASCD).
- Taşdan, M., & Güngör, S. (2016). İlkokul ve ortaokul öğretmenlerinin okuldaki iletişim engellerine ilişkin algıları. *Journal of Education Faculty*, 18(2), 1458-1490.
- Tubbs, S. & Moss, S. (2008). *Human communication: Principles and contexts*. New York: McGraw-Hill Education.
- Tuncay, H. (2003). *ELT dictionary*. İstanbul: Literatür Publishing.
- University of Sargodha (2021). *7 Cs of Communication and Fundamentals of Workplace Communication*.
- Uztosun, M. S. (2008). İletişim ortamında görselliğin iletişim stratejilerinin kullanımı üzerine etkisi. (Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yabancı Diller Eğitimi Ana Bilim Dalı.
- Wenglinsky, H. (2002). The link between teacher classroom practices and student academic performance. *Education policy analysis archives*, 10, 12-12.
- Wood, J. T. (2012). *Communication in our lives*. Wadsworth, Ohio: Cengage Learning.
- Yuliani, N., & Utami, A. D. (2015). Implementing ICT in Assessing Student's Teaching Skill. In *Educational Technology World Conference*.